

בס"ד' אדר א' ה'תשע"ו
 הדלקת נרות - 17:05
 צאת השבת - 17:56
 רבנו תם - 18:33
 שעון חורף - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שש עשרה - עלון מס' 804
 @ יום שני בערב מתחילים "ברכת הלבנה".
 @ כל מוצאי שבת משודר בלוויין שיעורו של הראשון לציון
 הרה"ג **יצחק יוסף שליט"א** בביהכ"נ "אוהל מועד" יבנה.
 @ להקדשת העלון חייגו: 08-9437333, 054-7743834

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

פפטידין: "וזה נתן"
 (מלכים א' ה')

פרשת דרומה
מישכננו אדר מרבין בשמחה

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
 להשתתף בסעודה הרביעית
 בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מטעני הפרשה:
 < ה' מצווה מבני ישראל לקחת תרומות לצרכי בנין המשכן.
 < הוראות לעשיית הארון הכפורת והכרובים.
 < הוראות על עשיית השלחן וכליו.
 < הוראות על עשיית המנורה וכליה.
 < הוראות על עשיית עשר יריעות המשכן, ואחת עשרה לאוהל על המשכן.
 < עשיית ארבעים ושמונה קרשים וחיבורם מלמטה ע"י אדנים ומלמעלה ע"י הטבעות.
 < תפירת הפרוכת והמסך לפתח האוהל.

"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם"
 "וזאת התרומה אשר תקחו מאתם", ס"ת: **תרומ"ה**.
 אדם צריך לתת תרומה שמא לכשיזדקק יתנו לו.
 הרב חורי מבאר: נפלא לראות שבסדר האותיות א"ית ב"ש (א"ית ב"ש ג"ר ד"ק ה"יצ...) האותיות של **צדקה** מתחלפות גם **לצדקה** = גלגל חוזר בעולם.
 מיד אחרי מתן תורה שאמרו 'נעשה ונשמע', אמר הקב"ה **"ויקחו לי תרומה"** - מכאן המנהג שבשעת עליה-לתורה נודבים צדקה ובכך מגלה היהודי שאינו מתרשל ומקיים המצוות שיש בהן חסרון כיס...
"וזאת התרומה אשר תיקחו מאיתם"
 רבנו בחיי מביא רעיון נפלא: **ישנן 15 סוגי תרומות כנגדן: 15 שבחים ב"ישתבח": "שיר ושבחה, הלל וזמרה, עוז וממשלה..."**
כנגדן: 15 ואוים ב"ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן..."
כנגדן: 15 "שיר המעלות" שחיבר דוד המלך בתהילים (פרקים: קכ" - קלד')
כנגדן: 15 תיבות בפסוק "את ה' האמרת היום..."
כנגדן: 15 תיבות בברכת כוהנים (י-ה=השראת שכינה).

"וישכנתו בתוכם"
 מרומז באותיות "וישכנתו" שני בתי המקדש, בית מקדש הראשון עמד **ת"י** שנה, "וישכנתו" אותיות **ושכנ** **ת"י**. בית המקדש השני עמד **ת"כ** שנה, "וישכנתו" אותיות **ושני ת"כ**. (בעל הטורים).
"ועשו לי משכן וישכנתו בתוכם"
המשכן מסמל את האדם.
 הארון הוא הלב (=מקור החיים),
 המנורה כנגד המח (=החכמה),
 השלחן כנגד כלי האכילה (לחם הפנים),
 הקרשים הם העצמות (=השלד),
 היריעות הן העור (=העטיפה),
 הפרוכות הן הסוגרים,
 המזבח הוא כלי הניקוי (=כפרת עוונות),
 חצר המשכן היא ד' אמותיו.

"כמתנת ידו" בגימטריא 930=תענית. לומר לך שאדם שאין בכוחו לשבת בתענית, יתן **צדקה ויועיל לו בעוה"ת**. חשובה מצוות צדקה, שכל הנותן צדקה כאילו מלוה להקב"ה עוזר לו לזון את עולמו.
"ועשית לו מסגרת" = אצל השלחן כתוב, "ועשית לו מסגרת", זה בא לרמז, לשלחנו של אדם בשעת סעודתו, שצריך שיעשה לו מסגרת סביב, **שלא ימלא את כל תאוותו**. (כלי יקרא).

פינת הניבים והפתגמים
מה לכהן בבית קברות? = איך הגיע אדם למקום שאינו מתאים לו לפי מעמדו?
 פירושו, לכהן אסור להפגש לבית קברות.
דוגמה: פאָשר העריק מן השרות הצבאי התנדב לשמירה במחנות צה"ל תמחו הכל ושאָלו: מה לכהן בבית קברות?!"
מקור: אמר רבי לוי, משל למה הדבֵר דומה, לכהן שהיה לו עֵבֶד שוֹטֵה. יָצָא הפֶּהן חוץ לְמִדְיָנָה. הֵלֵךְ הָעֶבֶד לְבִקֵּשׁ אֶת רֵבּוֹ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, הִתְחִיל צוֹחֵם לְבִנְיָ אֶדָם שְׁעוּמְדִין שָׁם, לֹא רָאִיתָם בָּכֶן רֵבּוֹ? אָמַר לוֹ, רֵבּוֹ, לֹא פֶהן הוּא? אָמַר לָהֶן: הֵן. אָמְרוּ לוֹ, שוֹטֵה, מִי רָאָה הֶפְהֵן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת? [שמות רבא ה, יג]. (ניבונכו)

"ועשית עמך עמי!" העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"ועשית עמך עמי!" (כ"ה י"ח)
 אותיות **קדש** הן גם האותיות של **שקר**. הפוך תהפוך את השקר, ממילא תגיע לקדושה עליונה להיות חלק מן המשכן... מן השקר תעשה **קדש**.

הסירו מכשל מדד עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"וילטיו ארוץ טיצי שיטים" = "ליץ בתוך זהב"

הארון היה בנוי בתורת 3 קופסאות: גדולה מזהב לתוכה הושחלה קופסא מעץ בינונית, ולתוכה קופסא קטנה מעץ עם שוליים מזהב, שמכסים את העץ ועליהם מכסה זהב עם כרובים מזהב.

שאלה: מדוע התורה מצווה לשים עצי שיטים בתוך הארון? האם לשם כובד?

עדיף שלא לשים דבר, ולהשאיר חלל ריק ובכך להפחית את משקל הארון? זאת ועוד מדוע מכנה התורה את הארון - "עצי שיטים" בזמן שכולו מצופה זהב!?

תירוץ: יש בעץ תכונות שאין בזהב ויש בזהב תכונות שאין בעץ. לזהב יש יכולת עמידות גבוהה במזג האוויר ואיננו מתכלה כשאר המתכות, ואילו העץ מתכלה ומרקב. בנוסף, העץ מתפתח ומסמל עצמה, שגשוג וצמיחה, אך הזהב נשאר כמות שהיה לנצח.

לכן בחרה התורה לקרוא לארון עצי שיטים ולשים בתוכו את לוחות הברית כדי להורות שבתורה אפשר לצמוח ולחדש חידושים נפלאים = כפירות העץ, אך העץ נמצא בתוך מסגרת זהב = נצחית שאיננה מתכלה.

כל חידוש בתורה חייב להישאר במסגרת שקבעה לו התורה. כשמסתכלים על ההלכה רואים את נצחיותה.

"בניד כשתלי זתים" - חינוך

כלל גדול בחינוך ילדים הוא שכל ילד חייב את ההכונה של הוריו ומשוע למסגרת ברורה של אסור ומותר, גם אם בחיצוניות הוא מתמרד כנגד אותן מגבלות. ניתן ממש לראות בעיניים כיצד ילד שגדל בלי מעצורים מתפתח להיות אדם אומלל. האמת היא שכולנו ילדים. כולנו צריכים את המסגרת הברורה שתעצור מבעדנו לעשות את כל אשר עולה על רוחנו. אדם שמקשיב לכל תאוה ולכל גחמה גדל עקום. אדם בוגר, אם כך, ידע לשים סייג לפיו ולא לומר את כל מה שהוא חושב ומרגיש. כמו כן הוא ישכיל להגביל את עצמו ולא לאכול ולשתות את כל מה שמוצא חן בעיניו. תרי"ג מצוות עלולות להראות לאדם זר מהצד, כמערכת מסובבת ומעיקה של חוקים שבאים לאמלל לנו את החיים. חשיבה נכונה ואמיתית תראה בהם כהנחות של האבא של כולנו, שמכיר את המקומות בהם אנחנו נוטים להיות חלשים וליפול, כיצד לחיות נכון יותר (בספר הזוהר המצוות מכוונת תרי"ג עיטין, כלומר תרי"ג עצות).

התמסרות לאותן עצות/הנחיות תגלה עד כמה נשמתנו שיועה לראות גבולות שממקדות ומגיינות ותעזור לנו לעבור את אותו תהליך התבגרות ויתור על רוח השטות.

התמסרות לאותן עצות/הנחיות תגלה עד כמה נשמתנו שיועה לראות גבולות שממקדות ומגיינות ותעזור לנו לעבור את אותו תהליך התבגרות ויתור על רוח השטות.

התמסרות לאותן עצות/הנחיות תגלה עד כמה נשמתנו שיועה לראות גבולות שממקדות ומגיינות ותעזור לנו לעבור את אותו תהליך התבגרות ויתור על רוח השטות.

התמסרות לאותן עצות/הנחיות תגלה עד כמה נשמתנו שיועה לראות גבולות שממקדות ומגיינות ותעזור לנו לעבור את אותו תהליך התבגרות ויתור על רוח השטות.

כרחה והצלה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לאסרה
 בת עטוקה
 הקב"ה ישלח
 מזור ומרפא
 לרנ"ב אבריה
 ושסי"ה גידיה.
 שתחזור לאיתנה
 הראשון ותזכה
 לשנים רבות
 טובות ונעימות

שיעור התורה הגדול בתבל
 ארגון "אברהם יגל"
 משדר בלוויין בכל מוצאי שבת
 את שיעורו של הראשון לציון
 הרח"ג יצחק יוסף שליט"א
 בבית הכנסת "אוהל מועד"
 בשעה 20:30 השיעור יוקרן
 על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים
 עושה רביעית, בחסות "בית הלחם"

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

כרפואה שלימה
 לברכה וז'לייט
 איחיון היין
 על הסיוע לזיכוי
 הרבים שתתברכו
 ברפואה שלימה,
 אושר, נחת ופרנסה
 טובה ויתגשמו כל
 משאלותיהם לטובה
 ויררו נחת ושלווה
 מיוצאי חלציהם

שבת שלום זמבודק

בריאות והחלמה איתנה :

שלמה לארי בן מרים היין
 משה נאמן בן מרים היין
 אברהם נאמן בן מרים היין
 מרדכי עמרני בן רבקה היין
 ישראל פריי רפאל בן מרים היין
 יצחק-חי כהן זהב בן פרידה היין
 באבאי באבאי בן מורודי היין
 לירן מלכה בן ריטה ועמרים היין

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

שאלה: האם מותר להניח בשבת מכשיר ”אינטרקום” בחדר שיש בו תינוק, כדי שיוכלו הוריו לשמוע את בכיו ולדעת מה מצבו, ולהעניק לו כל צרכיו?

תשובה: הנה לכאורה יש לדון בזה מצד שמכשיר האינטרקום דומה מצד פעולתו למכשיר הרם קול שכבר אסרוהו כל גאוני הדורות האחרונים מכמה סיבות, ומהם, מפני שמכשיר הרם קול הוא כלי המיוחד להשמעת קול, שאסור מדרבנן להשתמש בו ביום השבת. וכן האריך בזה מרן הרב זצוק”ל בספר יביע אומר (ח”א סי’ יט) לאסור השימוש ברמקול בשבת מכמה טעמים.

ואולם לענין אינטרקום בחדר שיש בו תינוק, לכאורה יש לדון בזה להקל מטעם שתינוק נחשב כחולה שאין בו סכנה גם כאשר הוא מרגיש טוב, (שהרי מצבו רגיש וכל הזמן הוא נזקק לטיפול של הוריו) ולכן, באיסור דרבנן שלא נעשה על ידי ההורים, רק על ידי התינוק שמשמיע קולו, לכאורה יש להקל. ואף שבזמן שנכנסים ההורים לחדר התינוק בכדי לטפל בו, נשמע גם קולם ברמקול בזמן שהם מדברים שם, מכל מקום מותר הדבר, לפי שאינם מתכוונים שישמעו קולם, ואין להם כל תועלת מכך, וגם אינם עושים מעשה בידיים כלל, על כן יש להקל בזה באיסור דרבנן.

אלא שיש אומרים שעיקר איסור השימוש ברמקול או באינטרקום בשבת אינו רק מדרבנן, אלא איסורו איסור גמור מן התורה, מפני שבזמן שעוברים גלי הקול, נוצרת פעולה חשמלית המביאה לזיקי אש במוליכי הזרם החשמלי, ויש בזה איסור תורה. וכן כתבו כמה מגדולי הרבנים בדור שלפנינו. אולם מרן הרב זצוק”ל העיר על דבריהם, כי מזה זמן רב דיבר על כך עם ידידו הגאון רבי שלמה זלמן אורבך זצ”ל (שהיה נודע בהבנתו בעניני חשמל בהלכה) והלה הודיעו באופן ברור כי דברי הרבנים שכתבו כך אינם נכונים במציאות כלל, ושארן הדיבור מעורר זיקי אש, רק הגברת הזרם, שאין בו שום חשש של הבערה וכיבוי, וכל דברי המומחים בזה הם רק על הגברת הזרם, אבל האש או האור, לא מתגבר ולא מתמעט בזה כלל. והרבנים שכתבו כן בזמנים עברו, הוא מפני שלא היה ענין החשמל ברור בזמנם די הצורך. ולפיכך הדבר ברור, שאין איסור בשימוש ברמקול בשבת, אלא מדרבנן, ולפיכך בנדון דנן שהוא לצורך תינוק, וגם לא נעשה מעשה בידיים ממש, המיקל בשימוש באינטרקום בשבת, יש לו על מה שיסמוך.

שימוש בבושם בשבת

שאלה: האם מותר להשתמש בשבת בבושם העשוי לריח טוב, בבשר האדם ובבגדים?

תשובה: בגמרא במסכת ביצה (כג.) רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו (אמרו שניהם), אסור לכוף (להפוך) כוס עם בושם על גבי בגדים בשבת, מפני שיש בזה איסור הולדת ריח בבגדים. וכבר ביארנו בעבר את שורש איסור מוליד, שהוא איסור יצירת דבר חדש בשבת, והכנסת הריח בבגד, נחשבת כיצירת דבר חדש הנותן ריח. (ובלשון הגמרא: סחופי כסא אשיראי ביומא טבא אסור, מאי טעמא, משום דקא מוליד ריחא. ופירש רש”י, ”סחופי כסא אשיראי”, כפיית כוס מבושם על שיראים של מלבוש כדי להכניס בו ריח הבושם שבכוס, אסור, משום שהוא מוליד ריח בבגדיו. ומבואר אם כן בגמרא שאין לבשם בשבת בגדים, מחמת איסור מוליד. והביא דין זה מרן הבית יוסף, וכן פסק הרמ”א בהג”ה (סי’ תקיא). וכן המנהג להחמיר בזה כדעת כמה מן הראשונים שהביאו דין זה להלכה. ומכאן למד הטורי זהב, שאסור לכהנים הנושאים את כפיהם בשבת או ביום טוב לרוחץ ידיהם במים שנתנו בהם מן ורדים (הנותנים ריח טוב), מפני שמולידים ריח בידיהם.

”מכל מלמד” השכלתי... כה הדיבור - פרשת תרומה

”וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף ונחשת”. ידוע כמה דרגות בעם ישראל: זהב כסף ונחשת, כהן לוי וישראל וכן בארבעת המינים, מדמים כל אחד לחלק אחר מעם ישראל וכולם צריכים לחיות על פי התורה הקדושה. לעתיד לבוא כולם נותנים דין וחשבון כל אחד לפי מעמדו, תפקידו וכבודו או חלילה מעללו. ”וזאת התרומה אשר תקחו מאתם” = ר”ת **אמת** ועם עדים כאלה זוכה האדם גם לעולם הזה וגם לעולם הבא... ”אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן”, יש רמז ללשון הרע וגאוה. ”אבני שהם” = ר”ת **אש**. ”ואבני מלאים לאפד” = ר”ת **מול** מתי? ”ולחשן” אותיות ולחשן דהיינו אם יש אחד בסביבה שאש רעה בקרבו ורוצה לכלות כל דבר שעומד מולו כגון: בעבודה, בשכונה, במשפחה ומתחיל ללחוש ולהפריד על ידי לשון הרע ורכילות. ”לאפד” אותיות אף דל, דהיינו האף למעלה ומתחיל לפגוע ולזלול ולהלבין פני אחרים על ידי הלשון דהיינו אחרי הגאוה של האף מתחילה הלשון לעבוד. אבל יש תיקון אל דאגה. **לאפד** אותיות **דל אף** דהיינו בקטע של גאוה תהיה דל וצנוע ועל פי התורה הקדושה. אומר רש”י חשן ואפד הם מיני תכשיט.

דהיינו אם נשמור על פינו ואפינו מגאוה ולשון הרע ורכילות ונוציא מפינו רק תכשיטים בצורת מילים אז לעתיד לבוא לא יחסר לנו על ידי הלשון הרע המצוות שעוברים לאחר כאשר אנו מדברים עליו. וזה רמזו ”ואבני מלאים” אותיות **נבוא מלאים** בתורה ובמצוות. ידוע שעם ישראל מושתת על משה ואהרון והם מלמדים אותנו מהי קדושה תורה וענוה. אצל אהרון הכהן היה החשן. **אבני שהם** אותיות **נביא משה**. ואם חיים בקדושה וטהרה כמו משה ואהרון בא הפסוק ”ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”. ובדרך זו זוכה **ולחשן** אותיות **שלחן** של תורה וקדושה... ”תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים אותיות **מעני** ומתגאה ורמזו גם ללשון הרע. רואים שמתחיל בלשון יחיד תכלת וארגמן ותולעת שני, דהיינו שניים, ושש דהיינו שישה אנשים ובסוף ועזים דהיינו הלשון הרע מגיע לכל הצאן. מצד שני מלמדנו הפסוק דברים טובים לאדם אם יקיימם. ”ותכלת” דהיינו צריך לשים האדם מה **התכלית** בעולם. **תולעת** דהיינו תזכור שסוף האדם זה תולעת ורימה אז אל תתגאה על הבריות אלא תוציא מהעולם רק **תועלת**. שני אלו שני העדים שמעידים לעתיד לבוא על האדם. ”וארגמן” אותיות **אור מגן** זהו אור התורה וההילה שיוצא האדם הלומד והבל פיו מוציא טל שלעתיד לבוא גם מחיה את האדם ויהיה לו עזר ומגן גם בעולם הזה וגם לעולם הבא. בידוע שהתורה מגנא ומצלא, לכן צריך האדם להפנים את הלימוד הכתוב בתורה ויישם אותם הלכה למעשה וכן יהיו חייו מאירים תמיד וכל שכן ששומר פיו ולשונו זוכה לאור הגנוז. (מעבדכם הנאמן א.ש.)

" ואבותינו סיפרו לנו "

"עזוב תעזוב עמו"

מוקיר ומעריך. הגמרא אומרת לך עזור לשונא קודם - והכל כדי לכפות את היצר. הבנת?].

"עקיבא, אתה מפתיע אותי באמת. יתכן מאוד שאתה צודק, אך אומר לך, איני מבין בקשה זו לגמרי. כיצד התורה מבקשת ממני לעזור לאדם שהרע לי, ועוד באה אלי בתמיהה 'יחדלת מעזוב לו! מה תמוה פה? ודאי וודאי שלא אעזור לו! ובכלל, אחרי כל הסבל והצער שגרם לי, כיצד יהיו לי הכלים להתגבר על רצונות אלו? ובמיוחד שאינני עושה מעשה בפועל להרע לו, והוא איננו רואה אותי כלל, אם כן מדוע אצטרך להושיט לו עזרה?" "דניאל, בזמן שהקב"ה נתן התורה לישראל, הם אמרו 'נעשה ונשמע'. לכן, קודם כל קיים את שכתוב בתורה: 'עזוב תעזוב עמו', לאחר מכן תהיה לנו עוד דרך ארוכה לבאר וללכך את כל העניינים הללו!"

דניאל שרחש כבוד גדול לאחיו לא התווכח, הסתובב סיבוב פרסה מיד כשנקרתה בדרכו ההזדמנות הראשונה לכך, וחזר על עקבותיו לעזור לעו"ד שמירר חייו בתקופה האחרונה. "שלום: מה אפשר לעזור לך?" שאל דניאל בקול צונן ובלב רותח:

"איני יודע? טרם התרחקתי מהעיר, וכבר עלה עשן שחור מהרכב". דניאל שהיה בקי בטיפול רכבים זיהה מיד צינור קרוע. הוציא דניאל מרכבו צינור חילופי שהיה באמתחתו, ותוך דקות ספורות פתר הבעיה. תוך כדי עבודתו זיהה העו"ד את דניאל, בתור האיש שהתעמת עמו בבית המשפט. הוא הסמיך והרכין פניו. דניאל ראה המבוכה והשיב לו מיד: "ויכוחים לחוד ועזרה לזולת לחוד. זכור: 'אנו יהודים וכבר נאמר בתורה: 'עזוב תעזוב עמו', חזר דניאל בשמחה לרכבו והמשיך בנסיעה. "בבקשה עקיבא, את ה'נעשה' עברנו. כעת אני מחכה ל'נשמע'. 'אספר לך סיפור דניאל, ומקווה אני שהוא יעזור להמחיש לך את התשובה".

"לפני כמה שנים הייתי נוכח בסגירת שידוך בין משפחות נכבדות, ותוך כדי הדיבור בין ההורים המכובדים, אמר אב הכלה לאב החתן: 'אתה מוכר לי מאוד. שמך מצלצל באוזניי מאוד. ספר נא לי קורות חיידך. אבי החתן פתח פיו בשמחה רבה, והחל לספר בגאון את כל תולדותיו לבית אבותיו. היכן גר, היכן למד... לפתע עצר אבי הכלה את דבריו בתמיהה: 'רגע, אתה הוא משה ברקוביץ? ! למדנו יחד בכיתה ד', איי... כעת אני נזכר'. אדון משה חיידך מיד ואמר בליבו 'הנה כעת יספר אבי הכלה באוזני כל המשפחה סיפורי מופת וגבורה על מידותיי הנאצלות'. המשך אבי הכלה דבריו: 'אתה הוא זה שבמשך תקופה ארוכה היה חוטף לי חצי מהסנדוויץ, ומלגלג עליי בפני כל החברים. אני הייתי בוכה למורה שיציל 'עני מחזק ממנו', ואתה היית ממשך בדרכך הרעה. איי... כמה הצקת לי, כמה סבל גרמת לי, כמה התחננתי להוריי לעבור מקום לימודים רק בגלל מעשיך. אתה זוכר כל זאת?' 'לרגע נעשה אדון משה, אבי החתן, אדום ונבוכ, והתחיל להתנצל. 'אתה צודק, אני מצטער. הייתי ילד לא חכם, אנא מחל לי...! ' בדקות אלו עבר מתח רב בין בני המשפחות, האם כעס העבר יהפוך - אין, או שמא הרוגז 'יעלה ויבוא' ויעכיר האווירה בערב הזה? אבי הכלה שהיה אציל מידות חיידך מיד ואמר: 'מה לנו כעת לדון במעשה ילדים קטנים בטרם שכנה הדעת בקרבם? ילדים עושים שטויות! אל דאגה. בואו נתרכז כעת בשמחה. מה שהיה היה. הביאו את היין..."

וכך נגמר הסיפור בשלום ובשמחה.

"זהו! רואים קצת ירוק בעיניים במקום כל התיקיות והמסמכים הטורדים את המנוחה והשלווה. קצת חופש... " אחרי חודשים של דיונים משפטיים בין האחים דניאל ועקיבא לבין חברת הביטוח לענייני קרקעות, הסתיים המשפט בפשרה שלא הייתה רצויה כל כך. לכבוד סיום המשפט יצאו השניים לנפוש יחדיו בצפונה של ארץ ישראל. בטרם הרחיקו מן העיר, ראה דניאל מחלון מכוניתו רכב העומד בשולי הכביש ועשן שחור מיתמר ועולה ממנו. בעל הרכב עמד, נפנף בידו האחת בעזרת חתיכת קרטון מאולתרת, וידו השנייה סוככה על פיו ועל עיניו, לבל יינזק מהעשן הרב הנפלט מהרכב. "איי... כמה מסכן הוא, וכמה לא נעים כאשר הרכב נתקע בנסיעה מחוץ לעיר, ובמיוחד אחרי כל ההכנות. זה מקרה לא נעים ממש, הבה נראה אולי נוכל לעזור לו". דניאל התקרב אל הרכב שחנה בשוליים, ולמול עיניו גלתה הפתעה. בעל הרכב שעמד ונפנף ליד רכבו בחוזקה, היה לא אחר אלא עורך העדן של חברת הביטוח שהיה להם לרועץ במשך כל החודשים האחרונים. הוא הוא היה הגורם שהוציא אותם בהפסד כספי לא קטן. דניאל שראה זאת אמר בקול שמח: "הודו לה' כי טוב. מגיע לו שיסבול! תודה לה' שזיכה אותי לראות במפלתו של האיש הטורדני הזה" מיד לחץ ברגלו על דוושת הדלק, וחיש מהר עקף את אויבו שנותר בשולי הכביש מול מכסה מנוע מורם, והוא מנפנף על רכבו וענן ענק בצבע שחור מרחף מעליו. עקיבא שנכח במחזה, צעק מיד בקול גדול: "דניאל חזור בך! אתה יהודי! אסור לך להתנהג כך. שוב מיד על עקבותיך והגש עזרה ראשונה לעו"ד זה. ועוד יותר, הרי אתה בקי בענייני מכוניות - חובה עליך לעזור לו".

"מה...?! " תמה דניאל 'מדוע שאגיש לאדם זה עזרה, אחרי כל הצער וההפסד שגרם לנו? איני חפץ להתנהג עמו במנהג חסידות כלל. אנהג בו בדין כמו שנהג בנו. אין לי שום מחויבות לעזור לו, ולו במאומה". "דניאל, אחרי הסליחה, הרשה לי לחדש לך. האמת היא שיש לך מחויבות מן הדין לעזור, אפילו ליהודי כזה שמידותיו אינן נאותות לדבריך. ויתרה מכך, חיוב זה אינו מפי תנאים או אמוראים, אלא נאמר בתורה במפורש, 'אש שחורה על גבי אש לבנה: "כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו, וחדלת מעזוב לו, עזוב תעזוב עמו... " דניאל, אתה מבין מה התורה מבקשת ממך? שים לב! כאשר אתה רואה רכב מקרטע שאינו של אוהב שלך, ואף לא של סתם אדם, אלא של השונא שלך, אדם שאינו אוהב עליך כלל, חובה עליך לעזור לו בכל זאת! יתרה מכך, שונא זה אינו מי שאתה בעצמך החלטת לשנאו, אלא אפילו מי שיש איסור מן התורה לשנאו. ואם תשאל, איך יתכן שהתורה תסכים לשנא אדם מישראל, והרי כתוב: 'לא תשנא את אחיך בלבבך!' התשובה היא, שכך אמרו חכמים! כאן מדובר באדם שעבר עברה, והתרית בו בלשון ברורה שהוא עושה מעשה אסור, ולמרות הכול לא חזר בו. אדם זה, מצווה לשנאו מן הדין. אך כמובן שנאה זו אינה אמורה להישאר לנצח, אלא עד אשר יעשה תשובה וישוב מרשעתו. וכאן החידוש הגדול, גם במצב זה שמותר לך לשנאו, מלמדת התורה שאם ראית שהוא הסתבך עם רכבו, עם 'החמור', עזור לו מיד ולא תניחנו למות או להפסיד ממון. ועוד יותר, גם אילו בצדי הכביש היה עומד רכב נוסף תקוע, ואחרי בירור היה מתגלה שהוא של שכן שלך, יהודי כשר שומר תורה ומצוות, שאתה